

Etelä-Savon kulttuuristrategia 2022-2025

**Kulttuurista kestävää
muutosvoimaa Etelä-Savoon**

Luonnos 24.3.2022

Kulttuurista kestävää muutosvoimaa Etelä-Savoon

Meillä Etelä-Savossa kulttuurinen osallisuus ja kulttuurihyvinvointi kuuluvat olennaisena osana hyvään elämään. Kulttuuri, taide ja luovat alat ovat maakunnassa myös merkityksellinen elinkeino ja elinvoiman lähde. Aktiivinen yhteistyö ja avoin viestintä takaavat eteläsavolaisen kulttuurin ja taiteen kukoistuksen.

Kulttuuristrategian valmisteluprosessi 2021-2022

- **Kaikille avoimet etätyöpajat touko-kesäkuu 2021**
 - Majakka – Etelä-Savon kulttuurin tulevaisuuspaja 11.5.21
 - Kulttuurista virtaa – Etelä-Savon kärkipainotukset 18.5.21
 - Satama – Kulttuuri Etelä-Savon kuntien hyvinvointitekijänä 1.6.21
 - Ankkuri – Kulttuurin tulevaisuuskartta 15.6.21
- **Tiedonkeruu strategiaprosessin tueksi syyskuu 2021 – tammikuu 2022**
 - Etelä-Savon maakuntaliiton AKKU-hankkeen kyselyt liittyen kulttuurialan toimijoiden tarpeisiin sekä digitaalisiin kulttuuripalveluihin syksyllä 2021
 - Kulttuurin TEAviisarin tulokset marraskuu 2021
 - Itä-Suomen yliopiston ja Saimaa-ilmion kysely alueen kulttuuritarjonnasta syksyllä 2021, tulokset tammikuu 2022
- **Avoin kysely kulttuuristrategian tavoitteista ja visiosta joulukuu 2021 – tammikuu 2022**
- **Strategialuonnoksen esittely ja kommentointi maaliskuuhuhtikuu 2022**
- **Kulttuuristrategia valmis toukokuu 2022**

Eteläsavolaisen kulttuuri- ja taidekentän kuvaus

Vahvuudet

- Vahva itäsuomalainen kulttuuriperintö
- Upeita kulttuurimatkailukohteita
- Tapahtumilla pitkät perinteet ja kansainvälistä suosiota
- Etelä-Savon kulttuurihyvinvointisuunnitelma 2019-2021
- Monipuolista hanketoimintaa
- Rohkeutta tehdä kokeiluja
- Sujuvaa arkea taiteen ammattilaisille
- Saimaa-ilmion vahvistama itäsuomalainen yhteistyö

Heikkoudet

- Vähän kulttuurin kuluttajia
- Kunnissa vähäiset henkilöstöresurssit
- Puute tiloista
- Yrittäjäys- ja markkinointiosaamisessa puutteita
- Edunvalvonnan ja koordinaation puute
- Turha vaatimattomuus
- Kansainvälisen kulttuuritarjonnan vähäisyys
- Huonot liikenneyhteydet

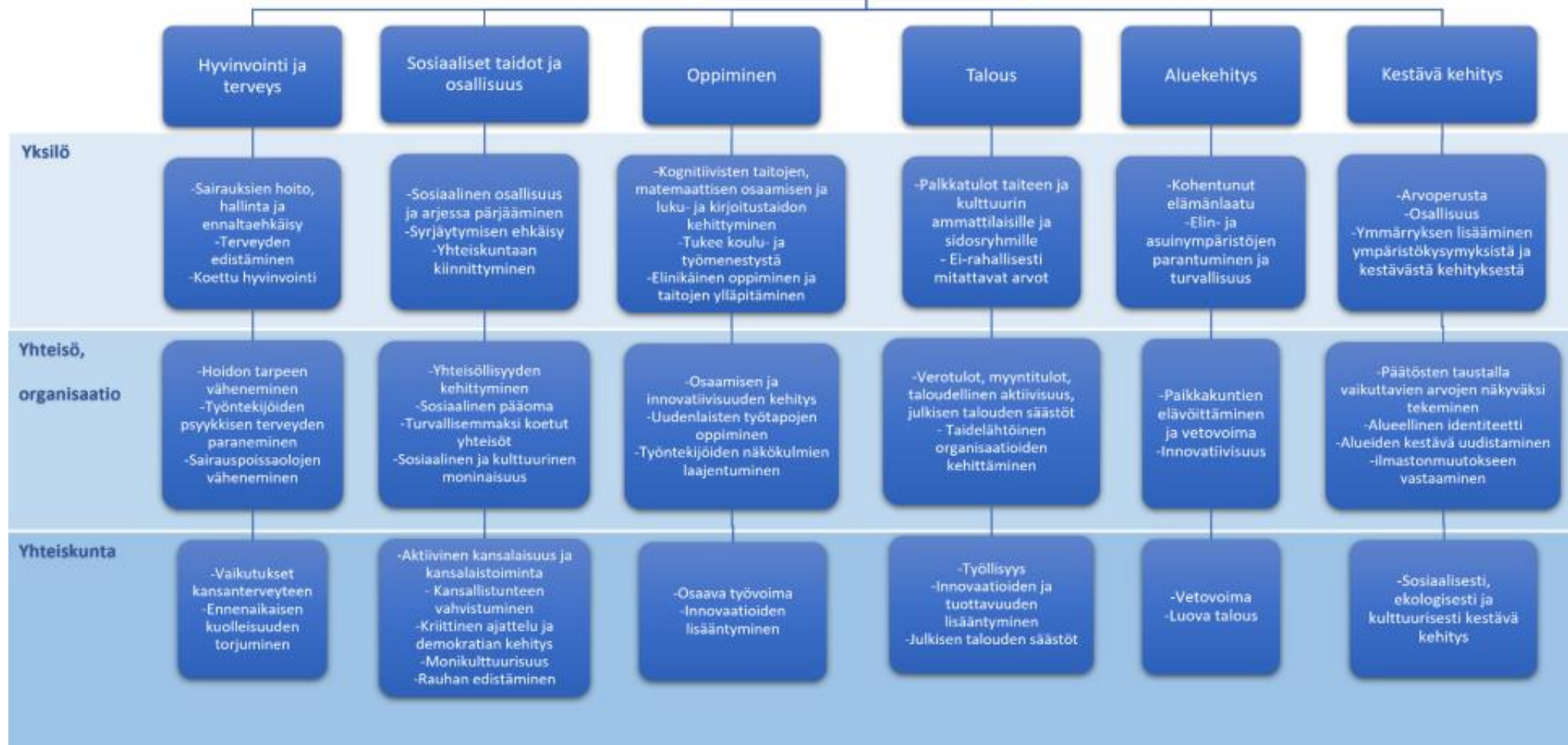
Mahdollisuudet

- Kriisien seurauksena kulttuurin merkitys kasvaa
- Ikääntyvä väestö tuottaa ja käyttää kulttuuria
- Ymmärrys taiteen ja kulttuurin vaikutuksista hyvinvointiin ja elinvoimaan lisääntyy
- Kulttuuri-, matkailu- ja hyvinvointitoimijoiden yhteistyö
- Virtuaaliset kulttuuripalvelut lisäävät saavutettavuutta
- Eteläsavolainen elämänrytmi ja pehmeät arvot
- Alueiden välinen ja kansainvälinen yhteistyö

Uhat

- Jäävätkö ihmiset kotiin koronan jälkeen?
- Yhdistyksistä loppuvat tekijät maakunnan ikääntyessä
- Kulttuurin ammattilaiset vaihtavat alaa ja maakuntaa
- Valtakunnallinen taiteen tuki ei jakaudu tasaisesti
- Julkisen talouden kireys
- Poliittiset päättäjät arvottavat asioita rahassa
- Taiteen ja kulttuurin itseisarvo jää välinearvon alle
- Kulttuuri jää kapeasti omalle sektorilleen

Kulttuurin ja taiteen vaikutukset

Kulttuurin ja taiteen vaikutuksia yksilöön, yhteisöön ja yhteiskuntaan (UEF 2022)

Visio 2030

**Kulttuurista
kestävää
muutosvoimaa
Etelä-Savoon**

Etelä-Savon kulttuuristrategian kärjet

- 1. Etelä-Savossa kulttuurinen osallisuus ja kulttuurihyvinvointi kuuluvat olennaisena osana hyvään elämään.**
- 2. Kulttuuri, taide ja luovat alat ovat merkityksellinen elinkeino ja elinvoiman lähde Etelä-Savossa.**
- 3. Aktiivinen yhteistyö ja avoin viestintä takaavat Etelä-Savon kulttuurin ja taiteen kukoistuksen.**

Kärjen 1 ”Etelä-Savossa kulttuurinen osallisuus ja kulttuurihyvinvointi ovat olennainen osa hyvää elämää”

tavoitteet ja toimenpiteet:

Kaikenikäiset eteläsavolaiset pääsevät osallisiksi taiteesta ja kulttuurista – kokijoina ja tekijöinä – riippumatta toimintakyvystä, kieli- tai kulttuuritaustasta sekä asuinpaikasta.

- Kehitämme ja otamme käyttöön eteläsavolaisten kulttuurista osallisuutta ja toimijuutta sekä kulttuurista identiteettiä tukevia käytäntöjä ja toimintamalleja.
- Edistämme taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta huomioiden sosiaalisen, taloudellisen ja ekologisen kestävyden.
- Kehitämme digitaalisten kulttuuripalvelujen tarjontaa ja käyttömahdollisuuksia.
- Lisäämme hyvinvointia ja terveyttä edistävän ja kuntoutumista tukevan taide- ja kulttuuritoiminnan käyttöä sosiaali- ja terveyspalveluissa sekä luomme rakenteita monialaisen yhteistyön tueksi.

Monipuoliset kulttuuripalvelut tukevat lasten ja nuorten luovuutta, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä tietoisuutta omasta kulttuuristaan.

- Tarjoamme lapsille ja nuorille mahdollisuuksia kokea ja oppia kulttuuria ja taidetta monipuolisesti varhaiskasvatuksessa ja koulussa painottaen oman elinympäristön kulttuuriperintöä.
- Järjestämme yhdenvertaisesti saavutettavia kulttuuriharrastuksia sekä koulupäivän yhteyteen että vapaa-ajalle.
- Tunnistamme lapsille ja nuorille ominaiset kulttuurin muodot ja mahdollistamme niiden toteuttamisen ohjatusti.

Viihtyisät, esteettiset ja kulttuurihistorialtaan arvokkaat asuin- ja elinympäristöt tarjoavat elämyksiä ja hyvinvointia arkeen.

- Arvostamme järvi- ja metsäympäristöjämme sekä elävää kulttuuriperintöämme ja kehitämme niiden kestäväää käyttöä ja tuotteistamista.
- Vaalimme ja tuomme esiin maisemaltaan ja kulttuurihistorialtaan arvokkaita kohteita, rakennuksia ja ympäristöjä.
- Lisäämme julkisen taiteen prosenttiperiaatteen käyttöä yksityisissä ja julkisissa rakennus- ja kunnostushankkeissa.

Kärjen 2 ”Kulttuuri, taide ja luovat alat ovat merkityksellinen elinkeino ja elinvoiman lähde Etelä-Savossa” tavoitteet ja toimenpiteet:

Taide-, kulttuuri- ja luovien alojen ammattilaiset voivat elää taiteellisella työllään, jota arvostetaan.

- Maksamme asiallisen korvauksen ammattilaisten työstä.
- Luomme kestäviä toimintamalleja alueen taide- ja kulttuurialan ammattilaisten työllistämiseksi ja asiantuntijuuden hyödyntämiseksi eri sektorien välisessä yhteistyössä.
- Tarjoamme alueella koulutusta luovan alan ammattilaisten osaamisen ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi.

Etelä-Savon ainutlaatuiset luonto- ja kulttuuriympäristöt sekä kulttuurikohteet ja -tapahtumat vetävät vierailijoita puoleensa viettämään ilmiömäistä aikaa.

- Tuotteistamme alueen vahvuuksia aidoiksi, selkeiksi ja kestäviksi kulttuurimatkailupalveluiksi sekä huolehdimme niiden saavutettavuudesta ja ostettavuudesta.
- Lisäämme luonto- ja kulttuuripalveluiden välistä yhteistyötä ja kehitämme luontoon yhdistettyjä taide- ja kulttuuritapahtumia.
- Tuomme esiin ja kehitämme ruokakulttuuria matkailun kasvavana trendinä.

Kulttuurin, taiteen ja luovien alojen vaikutukset alueen elinvoimaan tunnistetaan ja niiden toimintamahdollisuuksia kehitetään suunnitelmallisesti.

- Huolehdimme yhdessä kulttuurin peruspalveluiden rahoituksen säilymisestä.
- Lisäämme kulttuurin rahoitusta monikanavaisesti ja suunnitelmallisesti.
- Huomioimme kulttuurin tarjoamat mahdollisuudet ja tarvitsemat resurssit sekä julkisten että yksityisten organisaatioiden strategioissa ja talousarvioissa.
- Teemme yhteistyötä tutkimusorganisaatioiden kanssa saadaksemme lisätietoa eteläsavolaisen kulttuurikentän kehityksestä ja vaikuttavuudesta.
- Kehitämme maakunnallista luovien alojen ekosysteemiä.

Kärjen 3 ”Aktiivinen yhteistyö ja avoin viestintä mahdollistavat Etelä-Savon kulttuurin ja taiteen kukoistuksen” tavoitteet ja toimenpiteet:

Kulttuuri on kaikkien eteläsavolaisten yhteinen asia vahvistaessaan yhteisöllisyyttä sekä alueellista identiteettiä ja elinvoimaa.

- Kannustamme asukkaita harrastamaan ja tuottamaan kulttuuria monimuotoisesti.
- Ohjaamme tyhjiä tiloja taide- ja kulttuuritoimijoiden käyttöön.
- Hankkeistamme paikallisesti ja alueellisesti innostavia ideoita.
- Vahvistamme sektoreiden ja toimialojen välistä verkostoitumista ja rakenteellista yhteistyötä.

Etelä-Savon kulttuurin erityislaatuisuus ja vahvuudet näkyvät kauas ja vahvistuvat edelleen vuorovaikutuksessa muiden alueiden ja maiden kanssa.

- Luomme mahdollisuuksia alueen omien vahvuuksien tunnistamiseen ja kehittämiseen.
- Vahvistamme Saimaa-ilmion aloittamaa itäsuomalaista yhteistyötä.
- Edistämme kansainvälistä yhteistyötä lisätäksemme sekä kansainvälistä että kansainvälistä yleisöä kiinnostavaa kulttuuritarjontaa alueellamme.

Taide- ja kulttuurikentän toimijat viestivät toiminnastaan avoimesti, jatkuvasti ja monikanavaisesti toisilleen, yleisölle, muille toimijoille sekä päättäjille.

- Lisäämme kulttuuripuhetta mediassa.
- Jatkamme jo hyväksi koettujen viestintä- ja markkinointikanavien ja -alustojen käyttämistä.
- Kehitämme sekä alueen kulttuuritoimijoiden keskinäistä että yleisölle, muille alueille, toimialoille ja potentiaalisille yhteistyökumppaneille suunnattua viestintää.
- Viestimme yhdessä päättäjille taiteen ja kulttuurin elinvoima- ja hyvinvointivaikutuksista.

Lähteet

- Etelä-Savon maakuntaliitto 2018. Etelä-Savon kulttuurihyvinvointisuunnitelma 2019-2021.
- Etelä-Karjalan liitto & Etelä-Savon maakuntaliitto 2021. Saimaan matkailustrategia 2021-2025.
- Etelä-Savon maakuntaliitto 2021. Maakuntaohjelma 2022-2025.
- MDI 2020. Ilmiömäinen kulttuurikaupunki. Savonlinnan kulttuuristrategia ja Itä-Suomen kulttuurin yhteistyöstrategia. Saimaa-ilmiö.
- Pasanen, Katja & Vepsäläinen, Mia 2021. Mikkelin asukkaiden näkemykset kaupungin kulttuuritarjonnasta. Saimaa-ilmiö & UEF.
- Pasanen, Katja & Vepsäläinen, Mia 2021. Savonlinnan asukkaiden näkemykset kaupungin kulttuuritarjonnasta. Saimaa-ilmiö & UEF.
- Pasanen, Katja, Vepsäläinen, Mia ja Suni, Jarno 2021. Itä-Suomen alueen asukkaiden näkemykset kulttuurin merkityksestä ja alueen kulttuuritarjonnasta. Saimaa-ilmiö & UEF.